1872. IV. évfolyam — 235. szám. — Szerda, november 27.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni baloldali párt közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 ft — kr. ½ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint** a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok semadatnak vissza.

Győzelemről győzelemre.

⁂ A közelebbi viharos napok, melyeket a képviselőház és a kormány oly izzadva éltek át, ugy végződtek, hogy azzal mindenik párt teljesen meg volt elégedve.

Leszállt tehát a béke angyala.

Nekünk ugy tetszik, hogy a béke az ellenzékre lőn kedvezőbb. Mert hiszen, ha ügye nem igazságos lett volna, nem enged vala semmit a nagyobb erővel rendelkező többség. S igy már abban, hogy pártunk — mint kisebbség — áldozat nélkül előnyös békét köthetett, meg volt a — győzelem.

A jó szerencse nem jár egyedül.

Ugy akarta a véletlen, hogy a jelzett vihar után a fővárosok rendezéséről szóló törvényjavaslat kerüljön szőnyegre a képviselőházban.

Épen jókor jött — malmunkra.

Tudjuk, hogy e tárgy az, melyre nézve a kormány és pártja közt a legtöbb eltérés van; e tárgy az, melyben a kormány hivei urok ellen dolgoznak, mert átlátták, hogy a hatalom polczán nem az ő érdekeikért dobog a miniszteri sziv. E tárgy az, mely iránt a törv.-javaslat egyik főalkotója, a belügyér sincs tisztában magával.

E tárgy az, mely vezetni fogja apránként az ellenzéket — győzelemről győzelemre.

A fővárosi törvényjavaslat közelről érdekli a minisztérium környezetét.

Innen van, hogy már előbb is heves viták voltak ez ügyben. A főváros közönsége határozott ellentétes állást foglalt el a kormánynyal, s még az országos pesti képviselők közül is vannak olyegyének, kik e kérdésben nem osztják a minisztérium nézetét, s inkább az ellenzékkel tartanak.

Szorult helyzetbe jutott tehát a kormány. S még nehezebbé teszi sorsát azon körülmény, hogy ez ujabb baj épen a most emlitett, de rá nézve nem nagy dicsőséggel végződött vihar után következett.

E kényes állapot leginkább sulyosodik Tóth Vilmos belügyminiszterre, a ki nagy zavarában megtette már azt a „taktikát," hogy a szőnyegen levő tárgyra nézve két külön véleményt nyilvánitott magáénak. Ennek alapja pedig nem lehetett más, minthogy féltette bizonyos oldalról rég koczkára tett népszerüségét.

Még csak tegnap kezdetett el a fővárosok rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása, s már észlelni lehetett a hangulatot, mely e kérdésben uralkodik a honatyák sorai közt.

Ez ideig épen a kormánypártból jött csaknem minden módositvány. Ugy látszik, hogy a „szavazzunk"-féle sereg lerázta magáról a pártfegyelem vasbékóit.

A tegnapi napon az ellenzék győzelmének — folytatása következett, a mennyiben a jobboldalról többen pártunkhoz szegődve, nem engedék keresztül menni a miniszterek akaratát.

Pedig még a javaslat tárgyalásának csak az elején járnak.

A kormány érzi is már jó előre vereségét. Tóth Vilmos meg is hátrált a küzdtérről, kérvén a háznak kegyes elnézését, arra nézve, hogy a napi renden levő javaslat feletti vitában magát más egyénnel helyettesitse, mivel ő „makacs torokbajban" szenved.

Belügyér urnak tehát hamar torkára forrott a fővárosi tjavaslat.

Ez kedvező jel az ellenzékre nézve, s biztositék némileg a további győzelmeket illetőleg.

A kormányt most — hihetően — saját párthivei fogják kiábránditani lázas képzelődéséből, s átláthatja majd, hogy engedelmességhez szoktatott felei hangoztatják füleibe azt, hogy nem minden ugy van jól, a mint azt valamely bársonyszéken ülő egyén szeszélye kigondolta.

Tegnap már sejthettek ilyesfélét a kormány férfiai. Okulhatnak még — reméljük — többet is.

Mi legalább — a vita kezdetének megfigyelése után — azt hiszszük, hogy a fővárosi törvény feletti vita alkalmával nem a kormány, hanem az ellenzék fog haladni — győzelemről győzelemre.

Ideje is volt már, hogy ne mindig az érdek emelkedjék tulsulyra, hanem — győzzön a mi jobb!

— **Gr. Lónyai Menyhért** tegnap este Bécsbe utazott.

— **Kisujszálláson** a közelebbi tisztujitás nagyszerüen ütött ki. Elég lesz ha elmondjuk a megválasztottak neveit. — Polgármester Illésy Sándor, orvos dr. Fekete Lajos, árvaszéki előadó Illésy György, — oly férfiak, kikre a város méltó büszkeséggel tekinthet; továbbá főkapitány Kis András; alkap. Jenő János, tanácsnok Mészáros Lajos, közgyám Zsoldos Bálint, állatorvos Kovács Ágoston.

— **A hivatalos lap** tegnapi száma ismét több „dijmentes czimadományozást" közöl. — Wenkheim tehát még él.

— **A kortesek jutalmazása.** Olvasóink emlékezni fognak — irja a Hon — a tavaszi korteskedések történeteire, melyekben a főpapság közül a kormány mellett kiválóan három püspök tette ki magát: Oltenau a lugosi, ki nem átallotta egy főpásztori levelét kormánypárti kortesiratta aljasitani; Lipovniszky, nagyváradi, ki Biharmegye tenkei kerületében a balközépi Dezső Szaniszló ellen rengeteg vesztegetéssel kedves öcsését, a kormánypárti Lipovniszkyt választatta meg és Peitler Antal, a váczi, ki bankrott pénzügyi viszonyai daczára ugyancsak osztotta, bár siker nélkül a Degré ellen felléptetett jobboldali legifjabb gr. Ráday Gedeon embereinek a püspökség erdejét. Tudták, hogy nem teszik ingyen. Csak pár hónapja mult és a háládatos kormány Olteanut a Lipótrend keresztjével jutalmazta, s ime most meg Lipovniczky és Peitler püspök urak avenciroznak az exellentiások sorába, belső titkos tanácsosokká neveztetvén ki. Isten látja lelkünket, alólirt, mint kath. pap örvendve látja a katholik. főpásztorok kitüntetését. De azt szeretnők, hogy a kormány ne a politikai kortesszolgálatot, hanem az egyház, a tudomány a közmivelődés terén szerzett érdemet tüntesse ki bennök. De igy jár e el kormányunk? Megfeledkezett Roskoványiról, ki igaz, hogy nyitrai püspök létére Tóth Vilmos megválasztására egy rézkrajczárt sem áldozott, de dus püspöksége összes jövedelmét közmüvelődési czélokra költi, s a többi közt a nyitrai gymnasiumra 50,000 frtot adott, s kitünteti Peitlert, kinek alig van több érdeme, minthogy lukullusi lakmározásai által a váczi püspökséget krida alá keritette, s hogy a residentiájával szemben álló székesegyháznak lehullott vakolatát sem tudja kireperáltatni. Mellőzi Ipolyit s Szabó Imrét, kik a tudomány oltárára annyit áldoznak, és kitünteti Lipovniczkyt, kinek püspöksége óta egész Várad a boldogult jó Szaniszlót sohajtja vissza. Hjah, ezek kortesek, szolgáltak, kitüntetendők, legyen bár egyikök olyan Bachkreatura, a milyen Peitler a váczi főkortes. Egy katholikus pap.

— **Bankügy.** Bécsi hirek szerint De Pretis a nemzeti bankhoz intézett levélben kijelenté, hogy 4 és fél millió dotáció felemeléssel ő az alkudozások előfeltételeit a bank részéről teljesitve látja. Csak az a baj aztán, hogy más ezt nem igy látja.

— **Képviselőválasztás.** Tasnádról értesitenek minket, hogy ott a képviselőválasztás vasárnap és hétfőn ment végbe. Két ellenzéki állott szembe egymással. Kabos Elek nyert 1250 szavazatot, Guthy Benő 414 et. Igy képviselővé Kabos Elek választatott meg.

Oktatásügyi reform.

A közoktatási tanács már bevégezte a középtanodákra vonatkozó törvényjavaslat megvitatását.

Az érettségi vizsga intézménye a teljes középtanodánál fentartandónak nyilvánittatott. Az osztályok száma nyolczban lőn megállapitva. Kimondatott az is, hogy a gymnasiumra előkészitő osztály csak egy évi időtartamra szorittassék. Egy osztályba 50 növendéknél több nem vétethetik fel. A tanórák legkisebb száma 26, a legtöbb 30 lehet. A nemállami intézetekre vonatkozó részben is lehetőleg igyekeztek az államiakkal analóg szabályokat hozni létre. A középtanodai tanfelügyelőkre nézve kimondatott, hogy minden intézetnél egy inkább humanistikus, s egy inkább reális tikus alapon képzett felügyelő legyen s egy ilyen hatásköréhez ne 20, mint a tervezet akarja, hanem csak 15 tanoda tartozzék. A reáltanodák tantervének kidolgozását egy albizottságra bizták.

E megállapodások nem mondhatók mindenben szerencséseknek.

Az érettségi vizsga fentartását illetőleg ugyan nem lehet kifogásunk, de óhajtandó volna, hogy annak fősulya ne a könyvnélkül betanultakra, hanem az ifju öntanulmányozása által elsajátitott ismeretekre, leginkább pedig irásbeli dolgozatokra fektettessék.

Részünkről soknak tartjuk a meghatározott órák számát is.

Véleményünk szerint a mai kor kivánalmainak nem tehet mindenben eleget az iskolai oktatás, hanem igenis nagy szükség van arra, hogy az ifju magán szorgalom utján tegye sajátjává a szükséges dolgokat.

Már pedig 30 kötelezett óra mellett az öntanulás nem mehet oly könnyen.

Nem helyeselhetjük a közoktatási tanács azon nézetét sem, hogy a tjavaslatban megkövetelt mintamühelyeket, melyek a reáltanodákkal lettek volna összekapcsolva, feleslegesnek mondotta ki, mivel az ily szaktanodák nem függnek össze organice(!) a középtanodák jellegével.

Szerintünk e mintrmühelyek lettek volna mintegy az ifjak gyakorlati iskolái.

No de még ezek csak egyszerü tanácskozások. Végleg határoz majd a felső fórum — az országgyülés.

Az engesztelődés napja.

(+) A hétfői ülés az országházban nevezetes nap volt, melyben Tisza Kálmán nagy hazánkfia s városunk képviselője ismét fényes jelét adta bölcsességének, midőn nagyhatásu szónoklatának varázserejével a pártokban dühöngött kedélyhullámokat Mózeskint lecsillapitá s rendes medrükbe terelte vissza.

E békéltetésre irányzott nagyhatásu beszédre aztán ugy Csernátony, mint Lónyay gróf miniszterelnök egymásután kijelenték, ők a 18-ki sajnos eseményt nagyon restelik.

Ezt vártuk is, mert a képviselőház iránti tiszteletnek, melyről mindkét részről megfeledkeztek a fellázadt indulat féktelen rohamában, elég lett téve.

Hogy Csernátony ez uttal minden oldalról nagyobb éljent kapott, mint a kormányelnök, annak egyszerü magyarázata az, hogy szabatosabban idomitá beszédét, mely által a képviselőházat maga iránt kiengesztelni igyekezett, — s ez igyekezete, hogy mennyire sikerült, azt a hangosan nyilvánult helyeslés legjobban igazolta.

Hogy Lónyaynak nyomban következő beszéde nem szült oly tetszést, azt azon határozatlan nyilatkozatból lehet kimagyarázni, melyet ő tett.

Igaz, hogy ő is pedzette futólag, hogy szintén sajnálja azt a 18-kán elkövetett izét, hanem hát a képviselőház, mint látszott megvárta volna, hogy a háznak megkövetése is a botrány mérvéhez arányos leendett, mint a minő volt a Csernátonyé.

No de a képviselőház „fátyolt vetett a multakra", vessünk fátyolt tehát arra mi is e tekintetben.

A leczke hasznos és tanulságos volt — s az ügyes méh a mérges virágok kelyhéből is merithet mézet.

Nem hiszszük, hogy a képviselőházban jövőre nézve visszaható erővel birna azon eléggé nem sajnálható esemény, melynek hire az egész világot bejárta s nyomást gyakorolna a szabadszólásra nézve.

A nemzet nem azért küldi képviselőit az országgyülésre, hogy ott egymásnak bókokat mondjanak s tömjénezzenek, hanem, hogy a hon ügyeit üdvösen vezessék, kimutassák a hiányokat és fogyatkozásokat, — legfelebb is a modor az, melyet meg kell választania honatyának honatya iránt. Ezt meg követeli a képviselőház tekintélye, s a parlamenti illem, hogy ne is szóljunk kulturánk követelménye felől.

No de hiszen most az engesztelődés ünnepe van a képviselőházban s ez ünnep derüjére nem akarunk árnyat vonni az által, hogy a közelmultakról huzamosabban elmélkedjünk.

Osztozzunk most a töredelmesség ünnepében, — mely vajha mielőbb szintén üdvöt hozna, szegény, sokat szenvedett hazánkra.

E nevezetes napot még az is nevezetessé teszi, hogy e napra jött a hir Bécsből, hogy a honvédelmi miniszteri tárcza a táblabirói kezekből közelebb egy szakértő, s tudományosan képzett, kitünő katonai tehetség kezébe kerül.

Kettős ok van tehát örülni az engesztelődés napján.

Bazaine.

E hó 23-ról kelt párisi tudósitások szerint, néhány nap óta Bazaine marschallnak a külvilággal való érintkezése nagyon megszorittatott. Senki, még neje, vagy védő ügyvéde sem mehet hozzá engedélyjegy nélkül, holott eddig állandó jegyek voltak kiadva melylyel bármikor be lehetett hozzá menni. Riviére tábornok kihallgatása délben 12 órakor kezdődik s tart 4 óráig, a mikor Bazainehez többé senki sem mehet be.

Neje, ki e rendszabályokat felette megszoritónak találta, Versaillest elhagyta, s állandóan Párisba költözött.

A tanuk kihallgatása 2, három nap alatt bevégződik, s a mintegy 400-ra menő tanuvallomás felolvastatik a marschal előtt, kinek megengedtetik, hogy azokról jegyzéket készitsen magának. Kiszámitották, hogy e munka deczember végéig megtart, s a tárgyalások a hadbiróság előtt legkésőbb febr. első napjaiban kezdetnek meg.

A közösügy gyümölcsei.

+ A kormánypárt a közösügyi törvények létrehozásakor igy nyilatkozott: ez egyezmény nem felel ugyan meg a haza igényeinek, de általa ezzel mindazt megnyertük, mi által a haza jóllétét előmozdithatjuk. Ha még van kivánni valónk, azt a kivivott alapon valósithatni véljük. Ilyféle hangok által csilapodott függetlenségünk feladása miatti aggodalmunk.

És azóta azt tapasztaltuk, hogy minden uj törvényünk oly szellemben szerkesztetett, melyben egy részről a kormányhatalom összpontositatott, másrészről a törvényhatóságok eredeti jellegükből kivetkeztetve, a haza és népek érdekében szabad müködésök megzsibbasztva, akadályozva van. Vasuttervek és vállalatok némely ága nem hazánk érdekében, a mellett majd mind oly vállalkozónak adatott át, hogy a miatt a hazára milliókra menő károsodás hárittatott. Honvéd intézményünk nemzeti jellegéből kifosztva, idegen nyelvü tisztek vezénylik fiainkat. A belügyi müveletek csak vészt hozók.

Mindezek után kérdjük: látható e ezekben a fentebb jelzett igéret beváltására való akarat?

Nem, inkább láthatò e oly hajlam, melyből a fentebbi igéretnek épen ellenkezője, az osztrák érdekekbeni müködés ismerhető fel.

Ugyan, midőn a közelebbi nagy horderejü bankkérdésben való intézkedéseket látjuk, melyben pedig az összes minisztertanács döntött, nem nyilván látható e a haza népeinek, hazánk érdekének figyelembe sem vétele? Nem nyilvánul e abban az osztr. nemzeti bank részvényesei hasznának felebb becsülése, Magyarország létkérdésénél, midőn azok érdekében az önálló magyar bankeszmét elejtette?

Midőn terhünket most sem birjuk, s még is ujabb terhekkel rovatank.

Midőn törvényes és természetes jogaink részben már feladattak, részben lábbal tapostatnak; midőn mint nemzet élni akarunk, a midőn mi a hazánk s királyunk trónja védelmére sereget, honvédeket állitunk, hogy ezt tehessük: előbb az osztrák bankból kell pénzt koldulnunk; ha magunk és harczosaink élelmezésére s ellátására földmüiparunkat fejleszteni akarjuk, előbb az osztrák banktól kell ismét pénzt koldulnunk; ha kézmü, gyáripart és kereskedést akarunk teremteni, előbb ismét menjünk pénzt koldulni; ha magán és közterheinket akarjuk fizetni, előbb menjünk pénzt koldulni.

És ha nem kapunk, vessük magunkat a hullámokba, hogy veszszünk mindenestől, töröltessék ki még emlékünk is.

Közösügyes kormányunknak hazánk érdekében ily elvei fel vannak ismerve.

Ily kormányzás mellett Magyarország nem lesz, hanem menthetlenül elvesz.

Azért, ha a kormányban nem támadna fel a jobb érzés hazája iránt; s ha nem akarna szakitani eddig üzött politikájával: tegye le tárczáját!

Ne nyomorgassa tovább a nemzetet, melynek adott igéretét nem volt képes beváltani.

Szinházi szemle.

Tegnap szinre került: **„A czárnő, vagy Nagy Peter végrendelete,"** franczia dráma 5 felv. ford. Huszár Imre.

Péter czárt Takács Ádám játszotta; játékát most is szerepének helyes felfogása s annak szerencsés kivitele jellemzé; egyes jelenetei megkapók voltak. Takács ugyan nem annyira a drámai, mint az intrikai szerepekre bir kiváló hivatással, azért ama szerepkörben is biztos, otthonos s mély tanulmánya elvitázhatlan; Takácsra szinházunknak nagy szüksége van, a kiről el lehet mondani, hogy ha nem volna, akkor is keresni kellene olyan embert, mint ő. Lukácsiné Katalint, a czárnét személyesité, játékában tagadhatlanul, megvan a könnyedség, egyes jelenetekben hat is, s e végre a szöveg előnyeit fel is használja, azonban a részleteknek kidomboritott egészszé alkotásában nem mondható szerencsésnek. Zöldi hatalmas miniszterelnök volt. Együd az iszákos admirált kitünően személyesitette. Temesvári (Sapiecha) nehéz szerepét ügyesen és hatással vitte keresztül. Tokayné (Olga) szeretetre méltó leány volt s különösen sikerültek önfeláldozási jelenetei. Parányi szerepében ki kell még emelnünk Horváth Vinczét, ki az ügyetlen testőrszázadost sikerülten adta.

Közönség közép számmal.

UJDONSÁGOK.

* **Pár szó a „Méliusz" ünnepélyhez.** Nincs dicsőbb tette valamely kornak, mint midőn nagy tetteket kivivott, nagy érdemeket szerzett fiainak a kegyelet adóját rójja le. Debreczennek jutott a szerencse, hogy ily dicső tettet vihessen véghez a magyar Kálvin halálának három százados évfordulati napján tartandó Méliuszünnepély rendezése által. Méliusz nemcsak Debreczené, Méliusz az összes magyarországi reformátusoké; mert nemcsak Debreczent védte ő meg a katholicizmusi és unitarizmusi rohanó terjeszkedések ellen; de megmentette annak messze terjedő vidékeit is. — Nem elég hát, hogy Debreczen városa róvja le a dicső emlékü férfiu iránt a kegyeletet, hanem szükség, hogy mi is Debreczen vidékén élő, sőt az összes magyarországi protestánsok, adjuk meg hála és tiszteletadónkat az által, hogy a háromszázados évfordulati napon tartassanak minden egyházban emlékbeszédek Méliuszról, hogy legyen ez átalános ünnepe a protestáns felekezetnek; egyszersmind hivjuk fel protestáns testvéreinket a majdan Debreczenben felállitandó emlékszobor költségeihez való járulásra, adakozásra. Tépe, 1872. nov. 25. Kovács Károly.

* **Városi közgyülés** tartatik jövő hó 5 ik napján, a belső rőzsebiztosok ez alkalommal fognak megválasztatni, mely körülmény elég fontossá teszi a gyülést.

* **Az iparegyesületi takarék és hitelintézet** ügye már annyira haladt, hogy a végleges megalakulásnak semmi egyéb nem áll utjában, mint az alapszabályok leérkezése a kormánytól, hova azok megerősités végett fel vannak terjesztve. Ezek pedig — mint halljuk, pár nap alatt megérkeznek. Óhajtandó is volna, hogy e szép reményekre jogositó intézet mielőbb életbe léptettessék.

TÁRCZA.

EGY NEMESEMBER LEÁNYA

Regény három kötetben.

Irta **Schwarz Mária Zsófia.**

Harmadik rész.

(Folytatás.)

— Most a fővárosba küldetett, hogy értelmes tanárok vezetése alatt azt megtanulja, a mit nem tud, s ez most olyan, mit ön kárhoztat. Tegye hozzá, hogy René ellenálhatlan vágytól uraltatik, mindent a mi tőlem kerül, helytelennek, roszalásra méltónak és ármányteljesnek találni, és még is, ha viseletem felett egy pillanatig végig gondolkoznék, azt nem ugy itélné meg.

— De minek küldte el a néni Mariquittát épen most?

René egy asztalon fekvő irónt ragadott fel, s azzal valami papiron rajzolt.

— Épen most! ismételte Magda, s az iffjura nézett, ki fejét a papir fölé hajtotta, hogy az erős szint elrejtse, melyet e kérdés arczán előidézett.

— Egész egyszerün azért, mert atyja most engedte azt meg.

— Vagy még egyszerübben, mivel Porry itt van.

René fölemelte lehajtott fejét, s egy villámló tekintetet vetett Magda nyugodt arczára.

— Nem értem mit gondol René.

— Nem? Néni most is őszinte?

René gunyosan mosolygott.

— Ha oly kedves személy, mint Porry néninek, van közelünkben, akkor minden fölösleges személy terhünkre van. S igy nincs mit csodálkozni, ha mindazokat, a kik eltávolithatók, eltávolitjuk.

Magda nem felelt. Csak felállott helyéről oly nemes méltósággal, hogy az által megmutatta, miszerint e támadás, elbizakodott, és szemtelenebb, hogy más feleletet érdemelne, minthogy eltávozzék.

E mozdulatnál René megragadta Magda kezét, s felindultan mondá:

— Megsértették szavaim nénit?

Magda visszavonta kezét.

— René engem nem sérthet meg, de elfáradtam a szünet és mérték nélküli támadásokban. Ha Renének oka lesz engem bevádolni, akkor tegye, de ezután addig nem engedem meg hogy valaki vádakat hozzon fel, melyek becsületemet sértik.

— Bocsásson meg, és maradjon, esedezem önnek azért.

— Hova az ördögbe gondolsz kedves Porrym, most elvesztetted a tornyot, — kiálta hevesen Sturm.

— Én amott arra a kéz csókra gondoltam, felelhetett volna Porry, de csak ezt mondá:

— Ez valóban ostoba volt.

Magda elhagyta a szobát.

René maradt és a papirra, mely előtte feküdt egyik nevet a másik után rajzolta.

A gyárbirtokos rettentő emberösmerettel vetette ki a tőrt, melyben az emberi gyöngeséget megfogni szándékozott.

Tökéletesen, helyesen számitott, hogy ha Porry csak egyetlen egyszer lesz Magdával tête a tête, minden szép föltétele a magán beszéd kikerülésére, összeomlik.

Következő este, midőn a gyárbirtokosnál játék volt, Porry télórával előbb megérkezett. —

Magda még nem jött ki a szalonba, de néhány pillanat mulva belépett. Magda oly zavartalan arczczal köszöntötte, hogy Nilt ezért boszankodott.

— Már annyi idő van, hogy a játék órája elérkezett? — kérdezé.

Porry elpirult.

— Cousinom szavai azt látszanak jelenteni, hogy valamivel jókorabb jöttem, de ezt ma szándékosan tevém.

— Hiszen ön nem a vendég, de a háziak közé számittathatik, mondá Magda és leült.

— Egy albumot hoztam, melyet óhajtottam önnek megmutatni — kezdé el ujra Nilt.

— Scheff néhány er legkitünőbb müveiből; bizonyosan nem vesztette el érdekeltségét a müvészet iránt oly mértékben, hogy örömmel ne követné a müvészet haladását.

— Nem, bizonyára nem! —

Porry Magda mellé ült, s kinyitá az albumot. Minden uj lapnál, melyet mutatott, kémlő pillanatot vetett arczára, mely mig a lapokat nézegette, a legnagyobb mértékben élénk kifejezést vett fel. Minden más el lett e pillanatban feledve, Magda boldognak érezte magát, mig egy nagy mester müvésznek másolatát szemlélte.

Oly melegséggel nyilatkozott ezek fölött, mely mutatta, hogy a szent tüz meg nem fogyva lángol belsejében.

Midőn végre Porry a könyvet betette mosolyogva mondá:

(Folyt. következik.)

BANK
…yeket, elsőbbségi
…ket;
…e:
602 1—3
…vagy haszonbérbe
…ndó földbirtok.
…TÉKOK.
…rstrasse 26. sz.

…varrógépgyár
Családi varrógépek.
…unk nagy raktára van.

*** Rendkivüli városi közgyülés** tartatott ma délelőtt, melyen elhatároztatott, hogy a h u s á r a holnaptól, azaz csütörtöktől fogva 22 krról **20 krra** szállittatik alá.

*** Szinházi hirek.** Holnap „Fokról fokra" kerül szinre, s ebben Ernesztet játsza D a l m a i Árthur, ki ez alkalommal másodszor lép fel. — T a k á c s Ádám ma tartja utolsó vendégjátékát. — T e m e s v á r i Romeora S z a k á l Róza Juliára már régen készülnek

*** A debreczeni nőegylet** részéről a pesti gazdasszonyi kiállitásra Fényi Józsefné kemenczéjéből egy kenyér küldetett fel, s ez az ottani biráló bizottmány által egy arany jutalomdijra érdemesittetett, a leküldött arany nemzeti szalaggal volt diszitve.

*** A rendőri katonai bizottmány** f. é. nov. 28. csütörtökön d. u. 3 órakor, a városháza nagy termében ülést fog tartani, mire figyelmeztetjük az illető tagokat.

*** A nőnövelésről.** Ily czimmel vettünk közelebb egy csinos füzetet Fekete Bernát pesti könyv és mükereskedőtől mutatványul. Szerző H o f f m a n n Mór felvett tárgyának fejtegetésében különös tekintettel van a hazai viszonyokra; ez értekezés dicséretteel tüntettetett ki. Ára 40 kr. Ajánljuk az olvasó közönség figyelmébe.

*** A tiszavidéki vasutvonalon** a hetfői pesti vonat jöttekör a karczagi indóháznál — mint szemtanuk beszélik — különös jelenet adta elő magát, ugyanis az utazó közönség a sinek körül telepedve várta a vonatot, az ottani hivatalnok szép szóval inté az utasokat, hogy álljanak fel onnan, meg is fogadta szavát mindenki, azonban egy batyus ember, ki másközönben igen tisztességesen nézett ki, nehezen tápászkodott, ekkor egész hivatlanul oda termett egy pandur, a ki csákányával ugy fültövön vágta a szegény embert, hogy az rögtön földre terült, s ömlött belőle a vér. A közönség, látva e méltatlanságot, összezördült, s zavar támadt. Már most az illető utasok azt szeretnék tudni, hogy vajon az a verekedő cseléd mikép büntettetett meg ez embertelen tettéért?

*** A közrendőrök** számára J e n e i István ügybuzgó alkapitányunk a rendes teendők felől részletes utasitást adott ki, hogy az illetők mindig tudják magokat mihez tartani.

*** Nőknek.** Az Szatmári testvérek divat bazárja (Sséchényi utczán) napról napra halad, s különösen a téli idényre e divattár gazdagon el van látva női czikkekkel. Ajánljuk a nők figyelmébe e derék üzletet.

*** Elfogott tolvaj.** Weisz Samu kereskedősegéd Kolozsvárról, gazdáját meglopva, eltünt; az ottani rendőrség tudatta ez ügyet a mi hatóságunkkal, s itt a jó madár az éjjel meg is csipetett; természetes, hogy vissza fog kisértetni.

*** Avatlan kritikusa** lehet Debreczenből a „Szinpad" czimü lapnak; közelebbi számában oly formán fejezi ki magát, hogy most talán itt a közönségnek örökké rettegnie kell az operai előadások alkalmával, az éneklők beleszakadhatása, vagy számtalan falsch éneklési vesződése miatt. No mi idehaza egészen máskép vélekedünk. — Operai előadásainkról egyátalán nem lehet aggódni, kivált akkor, midőn egy Bogyót, egy Gerecsnét és egy Keleti Idát birhatunk. Különben erről tanuskodik azon körülmény is, hogy az operának mindig a legnagyobb közönsége van.

*** Ama gyermekgyilkosnő,** kiről mult kor irtuk, hogy megszökött, ma délután kisértetett be Ér-Mihályfalváról. Elfogatását a vizsgáló biróság eszközölte.

*** Egy zugzálogháznak** jött nyomára ismét a rendőrség; itt oly eljárás követtetett, hogy a zálogba tett tárgyakat az illető jó pénzért eladta, s igy lőn biztos nyeresége. De reméljük, hogy nem kerüli ki érdemlett büntetését.

*** Visszaélés.** A káposztaárusokra temérdek a panasz, ezek az emberek ugy cselekesznek, hogy alól a leghasznavehetetlenebb darabokat rakják, s felül a szépét teszik; a megvizsgálástól pedig óvják a vevőt, hogy drága portékájukat valamikép össze ne törjék; sőt még a háznál sem rakják le addig, mig a jó hiszemü vevő a pénzt ki nem fizeti. Nem lehetne e visszaélésnek valamikép valakinek gátot vetni?

*** Ez is családapa.** Közelebb P. J. uram pityókos állapotban ment haza, s otthon valami rögeszmétől indittatva, nejét és leányát meg akarta ölni, de az atyafi gonosz szándékában megakadályoztatott, és aztán ugyancsak hetvenkedett egész a — börtön ajtajáig.

*** Minden kor** megtermi a maga irodalmát; közelebbről a jézsuiták vannak igy irodalmilag czélpontul kitüzve; e tárgyról kaptunk ujabban ily czimü füzetet: **„A jézsuiták jellemzése** tekintettel az államhozi viszonyukra; függelékül egy 15 éves jézsuitaujoncz levele," irta Mányoki Tamás, ára 12 kr. Minden könyvkereskedésben kapható.

*** A „Tiszavidék"** mai számában a h.-szoboszlói takarékpénztár igazgatósága nyilatkozatot tesz közé azon dolgokról, melyekről amaz intézetet illetőleg lapunkban szó volt. Válaszában nincs egyéb, mint öndicséret és tagadás. Jellemző az, hogy nyilatkozatukat nem merték azon lapnak küldeni, melyben felszólittattak. Annyit azonban bevall maga is az igazgatóság, hogy t u d a d n i f e l v i l á g o s i t á s t a Patai megválasztatása elleni kérvényhez szükségelt 1000 frt előállitásáról, és „privát uton" bár-kinek adand is. Ezt aztán Szoboszlón „felvilágositásnak" nevezik! A többi az érdeklett részvényesek dolga.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A k é p v i s e l ő h á z ülése nov. 26-án.

E l n ö k Bittó.

Csaba Gyula aranyosmedgyesi képviselő benyujtja megbizó levelét. Horn Ede ellen kérvény érkezett.

Napirend: a fővárosi törvény tárgyalása.

S z a p á r i Gy. ajánlja átalánosságban.

T ó t h Vilmos belügyér a közp. biz. szövegezését ajánlja, kijelentvén, hogy a tárgyalásban őt makacs torokbaja folytán Havas Sándor helyettesiti.

T i s z a Kálmán kijelenti, hogy ő is elfogadja a javaslatot az általános tárgyalás alapjául. Csak miután olyan pontok fordulnak elő a javaslatban, a melyek ellen más törvényben ő és pártja egyaránt felszólalt, ezekre nézve akarja tudatni, hogy nézete nem változott. S ha e nézetnek nem fog itt hangot adni, teszi csak azért, mert megváltoztatását csak átalánosságban akarja. (Helyeslés.) Erre a javaslat átalánosságban elfogadtatik. Következik a részletes tárgyalás.

A 16. §ig változatlanul elfogadtatik. A 15 §-ra S t e i g e r Gy. két módositványt ad be, de csak egyike fogadtatik el a miniszterek ellenzése daczára, az, hogy a katonai czélokra szánt épület a fővárosi rendőrség alá tartozik.

A 19. §-nál a 3 osztály külön véleményt ad be, hogy a főváros az 1868. XXI. t. cz. §aiban emlitett teher alól felmentessék.

A tárgyalás e II ik fejezetig haladt, elfogadva az eredeti szerkezettel.

M o l n á r G y ö r g y a II. oszt. különvéleményét a 20. 21. §-ra nézve hatalmas érvekkel támogatta, de az elvettetett, s az ülés szétoszlott.

Délutáni posta.

— V e r s a i l l e s, novemb. 26. Thiers és a Kerdrel-féle bizottság között tökéletes szakadás történt. Thiers néhány barátja közvetitni törekszik, azonban mint előrelátható siker nélkül.

— R ó m a, nov. 26. A republikánus meeting főnökei és rendezői elfogattak.

— T r i e s t, nov. 26. Az olasz kormány egy e hó 25 éről keltezett határozattal az osztrák-magyar tartományokra életbeléptetett koleravesztegzárt megszünteté.

A „Debreczen" eredeti

MAGANTAVIRATAI.

— P e s t, nov. 27. A képviselőház mai ülésében a virilizmus ellen nagy vita keletkezett; M o l n á r György e tárgyban nagyszerü beszédet tartott a ház átalános figyelme és tetszése közt. Az ügy érdemében holnap lesz a szavazás.

— P e s t, nov. 27. A kisbirtokosok földhitelintézete részvényeire nagyon élénken folynak az aláirások. Már bizonyos jegyzések temetesen redukáltatni fognak.

— P á r i s, nov. 27. A német követ Thiersnél kihallgatáson a német kormány sürgönyét olvasta fel, melyben kinyilatkoztatja, hogy Thiersnek az elnökségből elmozditása esetében a megszállott departementek irányában követendő cselekvési szabadságát fentartja magának.

— V e r s a i l l e s, nov. 27. Kerdrel inditványa fölötti véleményt Batbies olvassa fel; kiemeli Thiers érdemeit, tagadja az azok iránti ellenséges indulatot, végül azt momdja: nem a köztársaság, vagy királyság, hanem a barbar demagogia növekedő árja általi fenyegettetés körül forog a kérdés. — A tárgyalás csötörtökön veszi kezdetét.

KÖZGAZDASÁG.

Debreczen, nov. 26. Mai terménypiaczunk lehetős élénk volt, a mennyiben a jobb faj terményeknek hamar került vevője. A behozatal nem volt oly nagy terjedelmü, mint a mult heteken; azért az árak kissé emelkedést tüntetnek elő: Tiszta buza nehezebb faj: 12.20—40 kr, könnyebb 10.80—11—80 kr, kétszeres 8.50—10.50 kr, rozs 7—7.60 kr, árpa 3.80—4.20 kr, zab 2.60—80 kr, tengeri 5.20—40 kr, köles 5.60—6.20 kr, 1 zsák kolompér 1.20—40 kr, 100 fej káposzta 4—5—6—8 ftig minőség szerint.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: **OLÁH KÁROLY.**

H I R D E T É S E K.

Árlejtési hirdetmény.

A „Tisza" biztositó és jelzálogbank igazgatósága részéről felhivatnak a t. vállalkozók az alább megnevezett papirnemeknek egy év folyamára történendő pontos szállitására és pedig következő feltételek alatt:

1. A szállitandó papiros minőségére nézve megkivántatik, hogy az kiteritett, kellőleg enyvezett, simitott, (satinirt) 18/23" terjedelmü és 3-as anyagu legyen.

2. Minden szállitás első rendü papirkészlettel fedezendő és 100 rizmánál csakis 8—10 százalék lehet 2-od rendü papir; a 3-ad rendü pedig a szállitásból egészen kizáratik.

3. A megrendelések legfeljebb 14 nap alatt lesznek foganatositandók. — ellenkező esetben a szállitmány nem fogadtatik el.

4. A szállitandó papir mennyiségére nézve megjegyeztetik, hogy a szükséglet 2500—3000 rizmával lesz fedezendő.

A ki tehát a fentebbi pontozatok szerint a szállitásra vállalkozik, — ajánlatát az igazgatóság „á t a l á n o s k e z e l é s i o s z t á l y á"-nál legfeljebb d e c z e m b e r h ó 15-kéig sziveskedjék benyujtani, hol egyszersmind a szállitásra váró papirminták is megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1872. nov. 27.

„Tisza" biztositó és jelzálog-bank
átalános kezelése
Komlóssy Arthur,
irodafőnök.

613 1—3

Üzlet beszüntetés folytáni
Végkiárulás!

Van szerencsém a t. cz. közönségnek szives figyelmébe ajánlani, hogy **Ferenczy és Luchs**-féle galanterie és norinbergi kereskedésben egy végképi kiárulást rendeztem, hol 40 **százalékkal** jutányosabban kaphatók mindenféle áruczikkek, mint másutt. A n ő v i l á g figyelmébe pedig hathatósan ajánlhatom a kezdetmunkákat.

Ugyancsak ez alkalommal bátor vagyok azon tisztelt egyéneket felkérni, kik a fentebbi czégnek tartoznak: — számlájokat kiegyenliteni mielőbb sziveskedjenek.

563 12— **Ormós Gábor.**

Eladó ház.

Csapó veresutczán 456-ik számu cserepes 4 szobával s jó pinczével ellátott ház, szabad kézből eladó. Értekezhetni iránta kis mesterutczán 1162-ik sz. alatt lakó tulajdonossal; kinél **egyszersmind egy** jó festett kapu, kettős ajtófél, s több ajtók eladók.

594 5—

Eladó tanyaföld.

Az Elepen a nádudvari utfélen 4 nyilas legjobb minőségü tanyaföld — minden órán eladó. Értekezhetni Hatvanutczán 1543. szám alatti tulajdonosal. 607 2—2

Téli kabát 15 frt. | **Esőköpeny 12 frt.**

Férfi divatterem Czeglédutcza 2-ik szám.

Alólirottak tisztelettel felhivjuk a n. érd. közönség figyelmét legujabban érkezett

10 frttól—16 forintig férfi öltönyeinkre

és

15 forintos téli kabátainkra,

nagy választékban és minden nagyságban; továbbá:

férfi fehérnemük és kalapokkal

gazdagon és divatos választékban felszerelt raktárunkra.

Tisztelettel
Rott Lipót és testvére.

Egész öltöny 10—16 frtig. | **Legujabb nyakkendők.**

Eladó ház.

Nyomtatóutczán 798. sz. a. 4 szobát, konyhát, kamarát, s pinczét tartalmazó cseréppel fedett legjobb karban levő ház, utánnavaló földjével örökáron eladó, értekezhetni a bentlakó tulajdonosokkal.

612 1—3

Szathmáry testvérek

divat s nőiruhakészitési termében

Széchenyi-utczán Debreczenben.

Posztó és bársony női b u n d á k, m u f f o k, mint eddig, ugy ez idényre is Pest legjobb hirben álló szücsmesterétől, ugyszintén a legdivatosabb selyem és gyapju r u h a k e l m é k, kész r u h á k és f e l ö l t ő k, téli nagy kendők, beszövött s h a w l o k, kész női k a l a p o k és f e j d i s z e k, teljes választékban már megérkezvén, igen jutányos árban ajánljuk azokat a n. é. közönség becses figyelmébe.

74.

Gazdag férfi-ruha-raktar

Debreczenben, főpiacz S i n a y f é l e h á z T o r n a y mellett.

Van szerencsénk a nagyérd. közönségnek jelenteni, hogy Debreczenben **már** évek óta virágzásnak s jó hirnek örvendő

Férfi és gyermek-ruha-raktárunkat

a tavaszi idényre oly gazdagon láttuk el, hogy az ugy az árak jutányossága, mint a divatos szabás és kitünő minőség tekintetében, bátran felveszi a versenyt bármely e nemü üzlettel.

Azon helyzetben vagyunk, hogy a legkényesebb izlést teljesen kielégithetjük. Számos látogatást kérünk

Deuts Adolf és Testvére.
Pesten és Debreczenben.

58 —

Görcsök elleni óvbalzsam. Nagy üveg 1 frt 50, kis üveg 80 kr.

Vizsgáljatok meg mindent, s tartsátok meg a jót!

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosak tanusitványai által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller mőhnövény-nedve.

Leghathatósb szer k ö h ö g é s, m e l l h u r u t, n á t h a, n y á l k á s s á g, r e k e d t s é g, k e z d ő d ő t ü d ő v é s z, s a g y e r m e k e k s z a m á r h u r u t j a ellen; e z e r meg e z e r esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üvegtégely ára, használati utasitással 3 nyelven 50 kr. osztr. ért.

Miller óvbalzsama göcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. april 8-ról a növényország legbaszonosabb nemeiből a legszorgalmasabban készitve, erősitő és üditő hatásánál fogva messzire kitünőleg ismerve a g y o m o r és v é g b é l n y á l k á s s á g a, e m é s z t é s h i á n y, g y o m o r g y e n g e s é g, g ö r c s ö s g y o m o r b a j, v é r h a s, p u f f a d á s és k ó l i k a fájdalmak ellen. Ezenkivül leghathatósb és legerősebb szer h o s s z a s és k i m e r i t ő betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50, kisebb üvegé 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Debreczenben Stenczinger Károlynál, Aradon Tonaj és Freiberger B., Csabán P. Biener, Kassán C. Wendraschek, Kézmárkon G. Kiss, Miskolczon dr. Gáthy Szabó, N.-Károlyban S. Weisz Papp Imre, Török gyógyszerész Szatmár Németiben J. Weisz urnál. 549 4—30

Használati utasitás mindegyik szerhez három nyelven.

Dr. Miller mőhnövény-nedve. Egy üvegtégely ára 50 kr.

Debreczen. 1872. Nyomatott a részv. társ. könyvnyomdájában.